АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ
вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88
info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

Голові Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Д.О.

Щодо законопроєкту №15449

Шановний Даниле Олександровичу!

На розгляді Комітету перебуває проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження добровільного режиму пільгового оподаткування доходів домогосподарств» реєстр. №15449 від 28.07.2026 (далі – Законопроєкт).

Законопроект спрямовано на детінізацію доходів населення, цифровізацію податкового адміністрування та спрощення взаємодії платників податків із контролюючими органами. Законопроєктом пропонується запровадити добровільний режим пільгового оподаткування доходів домогосподарств, без необхідності реєстрації фізичної особи-підприємця або юридичної особи, при цьому такий режим враховуватиме не лише розмір доходу такого домогосподарства, а й склад сім'ї та її фактичний рівень матеріального забезпечення. Автори Законопроєкту очікують, що реалізація запропонованих ініціатив матиме наслідком збільшення надходжень від податку на доходи фізичних осіб (далі - ПДФО) до бюджетів усіх рівнів.

Асоціація міст України в частині бюджетів місцевого самоврядування не підтримує Законопроєкт з огляду на наступне.

1. Законопроєкт чітко не визначає коло осіб, які можуть об'єднуватись у домогосподарство, види економічної діяльності, які можуть здійснювати такі домогосподарства, а отже це створює умови, за яких до його складу можуть входити (переходити) платники податків, які є на інших системах оподаткування з метою мінімізації своїх податкових зобов'язань за рахунок повернення ПДФО з бюджету.

Крім цього, є ризик зловживань з метою збільшення сум до повернення з бюджету через включення до складу домогосподарств непрацюючих осіб, які не отримують державні виплати.

UB
Асоціація міст України
№5-1010/26 від 03.11.2026
КЕП: Слобожан О. В. 03.11.2026 13:06
18DF2C9B93CEA20404000000AEBA2D019B403206

Відповідно мета Законопроєкту щодо збільшення надходжень до бюджетів не буде досягнута, а навпаки наслідком реалізації запропонованого будуть втрати бюджетів усіх рівнів через збільшення обсягів ПДФО задекларованих до повернення.

2. Запропонована система не передбачає контролю за обсягами отриманого доходу домогосподарства, а отже унеможливлює сплату податку у належних обсягах. Із запропонованих змін не є зрозумілим, що саме має спонукати фізичних осіб, які отримують неофіційні доходи, добровільно об'єднатись задля офіційної сплати податків.

3. Запропонована система нарахування податкової знижки (повернення ПДФО) відрізняється від існуючої нині і стимулюватиме фізичних осіб до об'єднання в домогосподарства з метою отримання (повернення) з бюджету коштів, а не детінізації доходів та сплати належних податків.

4. Оподаткування домогосподарств відбуватиметься за податковою адресою такого домогосподарства (сплата та повернення ПДФО), а до розрахунку загального річного оподатковуваного доходу входять доходи усіх членів домогосподарства, які підлягають оподаткуванню за загальними правилами, тобто за якими ПДФО податковими агентами сплачений за іншою податковою адресою (територією територіальної громади) ніж податкова адреса домогосподарства. Оскільки ПДФО розподіляється між бюджетами усіх рівнів (державний бюджет - 21 %, обласний - 15%, територіальних громад - 64%), то виникне додаткове навантаження та поглиблення розбалансування бюджетів територіальних громад через те, що ПДФО повертатиметься з бюджету, до якого такий ПДФО не надходив. Це буде порушенням статті 43 ПКУ.

5. Запропонована система створює додаткове навантаження на бюджети територіальних громад через збільшення обсягів касових розривів, оскільки неможливо належним чином спрогнозувати та врахувати у помісячному розписі бюджету, який обсяг ПДФО буде задекларовано до повернення. ПДФО переважно надходить до бюджетів щомісячно, але повернення ПДФО відповідно до Законопроєкту припадатиме на травень-червень, це створить додаткові ризики для своєчасного фінансування захищених статей видатків місцевих бюджетів, зокрема оплати праці працівників бюджетних установ.

6. Запропонований механізм визначення розрахункової бази оподаткування є складним для самостійного визначення фізособою, а механізм нарахування податкової знижки призведе до ускладнення адміністрування контролюючими органами, що не відповідає задекларованій меті Законопроєкту.

7. Витрати на повернення ПДФО, левова частка яких припадає на бюджети місцевого самоврядування, матимуть місце вже в тому році коли запрацює механізм, запропонований Законопроєктом, а додаткові надходження - в невідомій перспективі. При цьому автори Законопроєкту в порушення вимог статті 27 Бюджетного кодексу України не пропонують механізми компенсації втрат ПДФО ані місцевих, ані державного бюджетів у поточному періоді та найближчій перспективі.

UB Асоціація міст України
№5-1010/26 від 03.11.2026
арк.1

8. Автори Законопроєкту оцінюють витрати бюджетів на податкову знижку протягом першого року його реалізації у 60 млрд грн. Але для компенсації такого обсягу втрат ПДФО за ставкою 5% необхідно легалізувати доходи у обсязі близько 1,2 трлн грн, це близько 10 % прогнозного ВВП країни на 2027 рік (11,5 трлн грн). В межах дрібної діяльності домогосподарств це не є реальним.

Враховуючи зазначене, Асоціація міст України не підтримує Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження добровільного режиму пільгового оподаткування доходів домогосподарств», реєстр. №15449 від 28.07.2026, як такий що призведе до додаткового навантаження та втрат надходжень бюджетів усіх рівнів. Законопроєкт потребує доопрацювання з метою недопущення некомпенсованих втрат податку на доходи фізичних осіб та забезпечення збалансованості бюджетів територіальних громад в питанні повернення цього податку через запропоновану Законопроєктом додаткову систему застосування податкової знижки.

З повагою

Виконавчий директор **Олександр СЛОБОЖАН**

Кобялко В.Г.
(044) 486-28-41
v.kobyalko@auc.org.ua